

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5C/59/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813224780
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3813224780.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská č. 30, Bratislava, proti odporcovi: Š. M., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom P. H. R., P. XXX/XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníčkou J. H., zamestnankyňou Okresného súdu v H., o zaplatenie 15.717,88 eur s prísl. takto

rozhodol:

Odporca Š. M. je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.094,19 eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 20.6.2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením odporcu Š. M. alebo pôvodne žalovaného odporcu v 1. rade H. J. a odporcu v 2. rade H. A., zaviazaných k plneniu na základe Platobného rozkazu Okresného súdu Prievidza zo dňa 27.5.2014 č.k. 12Ro/494/2013-27, zaniká v rozsahu plnenia jedného z nich povinnosť plnenia druhého v návrhu na začatie konania uvedeného odporcu.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom pôvodne podaným proti odporcovi (pôvodne odporca v 3. rade) a H. J. (pôvodne odporca v 1. rade) a H. A. (pôvodne odporca v 2. rade) domáhal zaplatenia sumy 15.717,88 eur spolu s úrokom vo výške 7,79% ročne zo sumy 15.012,95 eur od 1.11.2013 do zaplatenia a 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 15.012,95 eur od 1.11.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Návrh zdôvodnil tým, že dňa 9.11.2004 uzavrel navrhovateľ s odporcom a H. J. a H. A. (pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade) na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, v súlade s ktorou poskytol H. J. a H. A. (pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade) mimoriadny medziúver vo výške 13.277,56 eura. Títo sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,79% ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 86,20 eura a do nasporenia 35% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné vklady vo výške 53,11 eura. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa zaviazali splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 132,78 eura. Odporca (pôvodne odporca v 3. rade) prevzal na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojia H. J. a H. A. a to na základe ručenia. Dlžníci H. J. a H. A. si riadne a včas nesplnili svoj záväzok zo zmluvy, preto navrhovateľ listom zo dňa 24.05.2013 od zmluvy odstúpil a vyzval ich vrátenie zostatku úveru v lehote 7 dní. O odstúpení od zmluvy bol upovedomený aj odporca.

Tunajší súd vo veci vydal dňa 27.5.2014 platobný rozkaz č.k. 12Ro/494/2013-27, ktorým odporcom v 1. až 3. rade uložil zaplatiť navrhovateľovi sumu 15.717,88 eur spolu s úrokom vo výške 7,79% ročne zo sumy 15.012,95 eur od 1.11.2013 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.012,95 eur od 1.11.2013 do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 943,- eur s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu planenia povinnosť ostatných odporcov. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť voči H. J. a H. A. (pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade) dňa 24.6.2014. Odporcovi sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť do vlastných rúk, preto bol voči nemu platobný rozkaz uznesením zo dňa 28.10.2014 č.k. 12Ro/494/2013-41 zrušený. Súd preto ďalej konal len s odporcom (pôvodný odporca v 3. rade).

Súčasný pobyt odporcu sa súdu v konaní zistiť nepodarilo, preto mu bol uznesením zo dňa 17.3.2015 č.k. 5C/59/2015-52 ustanovený opatrovník podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Opatrovníčka odporcu sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavila, rovnako sa nedostavil ani navrhovateľ, ktorý svoju neúčast' písomne ospravedlnil, preto súd preto konal v neprítomnosti účastníkov konania podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a vykonal dokazovanie oboznámením obsahu zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 9.11.2004, odstúpenia od zmluvy zo dňa 24.5.2013, oznámenia o odstúpení od zmluvy zaslaného odporcovi, Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby („Všeobecné podmienky“), výpisu z obchodného registra navrhovateľa, vyjadrenia navrhovateľa zo dňa 4.3.2014 a 23.6.2015, výpisu z účtu odstúpeného medziúveru, ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový a právny stav:

Dňa 9.11.2004 medzi navrhovateľom ako veriteľom a H. J. a H. A. ako dlžníkom a spoludlžníkom (pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade) a odporcom (pôvodne odporca v 3. rade), na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 1300804 6 03 bola uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol dlžníkovi a spoludlžníkovi mimoriadny medziúver vo výške 400.000,- Sk (13.277,57 eura). Dlžník a spoludlžník sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,79% ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 86,20 eura, a do nasporenia 35% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady vo výške 53,11 eura, do 15. dňa v mesiaci. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník a spoludlžník zaviazali splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne v pravidelných mesačných splátkach po 132,78 eura. Odporca ako ručiteľ na seba vzal voči navrhovateľovi povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník a spoludlžník. Napriek písomným upomienkam zo strany veriteľa si dlžník a spoludlžník nespĺnili svoje povinnosti, následkom čoho sa dostali do omeškania. Na základe porušenia dojednaných zmluvných podmienok vyplývajúcich z článku VI. a VII. Zmluvy, navrhovateľ odstúpil listom zo dňa 24.05.2013 od zmluvy a vyzval dlžníka a spoludlžníka na vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov do 7 dní od doručenia listu. H. J. a H. A. (pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade) na list zo dňa 24.05.2013 nereagovali a navrhovateľovi dlžnú sumu nezaplatili. Navrhovateľ zaslal oznámenie o odstúpení od zmluvy aj odporcovi s upozornením, že v prípade, ak dlžníci celý dlh v určenej lehote neuhradia, navrhovateľ pristúpi k vymáhaniu pohľadávky súdnou cestou aj voči nemu ako ručiteľovi. Z vyjadrenia navrhovateľa vyplýva, že účinnosť odstúpenia od zmluvy nastala 19.6.2013. Vo vyjadrení zo dňa 23.6.2015 navrhovateľ uviedol, že dlžníkom poskytol mimoriadny medziúver vo výške celkom 13.277,56 eur, odstúpením od zmluvy zúčtoval zostatok na konte medziúveru s kontom sporenia. Po odstúpení od zmluvy si v súlade s čl. VII. naďalej uplatňuje zmluvne dohodnuté úroky vo výške 7,79% ročne a tiež 5% ročný úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po účinnosti odstúpenia od zmluvy.

Z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru, ktorý súdu predložil navrhovateľ vyplýva, že zo strany dlžníkov bola navrhovateľovi celkovo uhradená suma 7.623,69 eur.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, stavebným sporením sa rozumie prijímanie vkladov od stavebných sporiteľov alebo v prospech stavebných sporiteľov, poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1 (ďalej len "stavebný úver").

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v stave účinnom od 01.01.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 879j Občianskeho zákonníka, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa čl. VII bod 1 Zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX Všeobecných podmienok.

Podľa čl. VII. bod 6 Zmluvy, odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný len sčasti. Bolo nepochybne preukázané, že dňa 9.11.2004 došlo medzi účastníkmi uzatvoreniu zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, v ktorej sa odporca zaviazal ako ručiteľ uspokojiť pohľadávku navrhovateľa v prípade, že ju neuspokojia dlžníci H. J. a H. A. (pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade). V konaní tiež nebolo pochybné, že dlžníkom bol poskytnutý mimoriadny medziúver, ktorý sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,79% ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 86,20 eura, a do nasporenia 35% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady vo výške 53,11 eura, do 15. dňa v mesiaci. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník a spoludlžník zaviazali splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne v pravidelných mesačných splátkach po 132,78 eura. Svoj záväzok však nedodržali, dohodnuté splátky prestali hradiť riadne a včas. Navrhovateľovi bola z ich strany uhradená celkovo suma 7.623,69 eur, čo preukazuje výpis z účtu odstúpeného medziúveru (č.l. 24-26 a 57-59 spisu).

Predmetná Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 9.11.2004 je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou, čo vyplýva i z § 879j Občianskeho zákonníka. Súd tiež poukazuje na to, že za účelom približovania sa práva s právom Európskej únie, musí vykladať hmotné právo účinné v čase vzniku zmluvy, eurokomfortne. V tejto súvislosti, pre porovnanie poukazuje na nález Ústavného súdu ČR z 15.6.2009, I.ÚS 342/2009. Zmluva o úvere (mediúvere) je ako typ zmluvy upravená v Obchodnom zákonníku (tzv. absolútny obchod). Ustanovenie Obchodného zákonníka však v čase vzniku predmetného právneho vzťahu neobsahovali ustanovenia o ochrane spotrebiteľa. Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 9.11.2004 je i spotrebiteľskou zmluvou (viď aj zákon o ochrane spotrebiteľa v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy). Súd nepopiera úver (mediúver) ako absolútny obchod. V prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva, sa však na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky, by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave, zhoršilo.

Na základe vykonaného dokazovania a § 48 ods. 1 a 2, § 54 ods. 1 a § 457 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že ak navrhovateľ dňa 24.05.2013 odstúpil od predmetnej zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, došlo k jej zrušeniu od začiatku a účastníci tejto zmluvy sú si povinní v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. V zmysle §§ 39, 54 ods. 1, 48 a 457 Občianskeho zákonníka je nutné konštatovať, že zmluva sa zrušuje s účinkami od začiatku ex tunc (§ 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade vzniká právo navrhovateľa domáhať sa od odporcu vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa o vrátenie plnenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje, inými slovami povedané, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy Občianskeho zákonníka. Nemožno tiež prehliadnuť, že je to navrhovateľ ako dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Ustanovenie Zmluvy, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre odporcu nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je v súlade s právom Európskej únie, ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľa aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica rady 93/13/PHS. Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 OSP) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života. Vzhľadom na uvedené majú v prejednávanej veci prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka.

Zmluvná podmienka o odstúpení od zmluvy, dohodnutá v čl. VII. bod 1 a bod 6 Zmluvy nie je vyvážená a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka, spoludlžníka, ako aj ručiteľa. Objektívne zhoršuje ich postavenie, keď jednostranne zvýhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Veriteľ pritom nielenže text zmluvy vytvoril, ale aj právny úkon odstúpenia od zmluvy naplnil, aj keď mal na výber iné inštitúty súkromného práva. Klausula o odstúpení nie je ničím iným, ako poistením zachovania všetkých práv veriteľa, vrátane úrokov a poplatkov len s ďalším zvýhodnením, a to o úroky aj za úverové obdobie, ktoré ešte nenastalo. Spotrebiteľ pritom nemá zachované žiadne svoje práva. Vzniká mu však povinnosť jednorazového plnenia, vrátane úrokov. Ide preto o neprijateľnú podmienku (tento právny názor vyplýva napr. z rozhodnutia Krajského súdu Trenčín č. 17Co 50/2012, Krajského súdu Prešov č. 6Co 2/2013). Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ poskytol dlžníkovi a spoludlžníkovi mimoriadny medziúver 13.277,56 eura. V čl. VII. bod 7 si zmluvné strany dohodli, kedy nastávajú účinky odstúpenia od zmluvy: dňom doručenia druhej

zmluvnej strane, resp. dňom uplynutia úložnej doby zásielky na pošte. H. J. si odstúpenie od predmetnej zmluvy prevzal dňa 29.05.2013, H. A. a odporca si odstúpenie od zmluvy v úložnej dobe neprevzali, zásielka sa navrhovateľovi vrátila v oboch prípadoch dňa 19.6.2013. Účinky odstúpenia od predmetnej zmluvy preto nastali dňa 19.06.2013, a v uvedený deň boli dlžník a spoludlžník povinní vrátiť veriteľovi poskytnuté plnenie. V prípade nesplnenia tejto povinnosti dlžníkmi, vznikla táto povinnosť aj odporcovi ako ručiteľovi. Ako bolo uvedené, zo strany navrhovateľa bola poskytnutá suma 13.277,56 eura, zo strany dlžníkov mu bola vrátená celkovo suma 7.623,69 eur. Zostáva teda uhradiť suma 5.653,87 eur a v tejto časti súd považoval nárok navrhovateľa za dôvodný. Keďže uvedená suma navrhovateľovi doposiaľ uhradená nebola, odporca sa dostal s plnením do omeškania odo dňa nasledujúceho po odstúpení od zmluvy, t.j. od 20.6.2013. Navrhovateľovi preto vznikol nárok aj na úrok z omeškania podľa § 369 ods. 1, 3 Obchodného zákonníka. Podľa zmluvy si účastníci dohodli úroky z omeškania vo výške 5% ročne (t.j. vo výške nepresahujúcej výšku úroku z omeškania podľa predpisov občianskeho práva). Súd preto rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 5.653,87 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 20.6.2013 až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením odporcu Štefana Fábryho alebo pôvodne žalovaného odporcu v 1. rade H. J. a odporcu v 2. rade H. A., zaviazaných k plneniu na základe Platobného rozkazu Okresného súdu Prievidza zo dňa 27.5.2014 č.k. 12Ro/494/2013-27, zaniká v rozsahu plnenia jedného z nich povinnosť plnenia druhého v návrhu na začatie konania uvedeného odporcu. V prevyšujúcej časti súd návrh ako nedôvodný (z dôvodov uvedených vyššie) zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, pretože každý z účastníkov mal v konaní úspech len čiastočný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne prostredníctvom tunajšieho súdu v troch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie účastníkov konania, voči ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, v čom odvolateľ vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu, čoho sa odvolaním domáha, musí byť podpísané a datované. Odvolanie možno zdôvodniť len skutočnosťami uvedenými v § 205 ods. 2 O.s.p..

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie, podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia /§ 251 O.s.p./.